

Evaluatie Energietransitiefonds Rotterdam

Meting onder het Digitaal Stadspanel Rotterdam

Achtergrond

Het Energietransitiefonds (ETF) Rotterdam geeft leningen met een lage rente voor verduurzaming en verbetering van panden van bewoners, bedrijven en organisaties in Rotterdam. Deze projecten moeten de uitstoot van CO₂ verminderen, woningen en bedrijfspanden verduurzamen en verbeteren, de luchtkwaliteit verbeteren of het gebruik van fossiele grondstoffen verminderen. Voor woningeigenaren of eigenaren die maximaal drie woningen verhuren, bieden deze leningen de mogelijkheid om woningverbetering te combineren met verduurzaming. Dit leidt tot lagere energiekosten, meer wooncomfort en het behoud van de woningwaarde.

De ETF-regeling voor woningeigenaren is in april 2021 van start gegaan. De gemeente Rotterdam wil het ETF Rotterdam evalueren en beter inzicht krijgen in hoeverre het fonds aansluit bij de behoeften van Rotterdammers om te verduurzamen en welke verbeteringen ze kan

doorvoeren in het beschikbaar stellen van het fonds voor woningeigenaren. Ter ondersteuning van de evaluatie is het Digitaal Stadspanel Rotterdam bevraagd over (toekomstige) energiebesparende en woning verbeterende maatregelen en de bekendheid van het ETF.

Op 11 oktober zijn 8476 respondenten uitgenodigd om een korte vragenlijst in te vullen. Voorwaarde voor het invullen van de vragenlijst was dat respondenten in een koopwoning moesten wonen en/of maximaal drie woningen verhuren in Rotterdam. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in 3.580 volledig ingevulde vragenlijsten en 104 onvolledig ingevulde vragenlijsten. Daarnaast voldeden 1441 respondenten niet aan de selectiecriteria. Exclusief deze respons komen we uit op een responspercentage van 43.

Auteur

Nathalie Koene-Smit, Onderzoek en Business Intelligence Gemeente Rotterdam

Datum

10-11-2022

Meer informatie

Deze feitenkaart is te vinden op [Onderzoek010.nl](https://onderzoek010.nl).

Vragen over deze feitenkaart mailt u naar n.koenesmit@rotterdam.nl.

**Gemeente
Rotterdam**

Resultaten

98% van de respondenten woont in een koopwoning en 6% van de respondenten verhuurt één of meerdere woningen. Het merendeel van de woningverhuurders woont ook in een eigen koopwoning (161 van de 218 verhuurders). Indien er opvallende verschillen tussen deze groepen zijn, dan zal dat worden vermeld.

Tabel 1. Woont u in een koopwoning en/of verhuurt u één of meerdere woningen?

	Aantal	Percentage
Woont in koopwoning	3466	94%
Woont in koopwoning én verhuurt woning(en)	161	4%
Verhuurt woning(en)	57	2%

Bekendheid ETF Rotterdam

18% van de respondenten heeft wel eens gehoord van het ETF Rotterdam.

Wanneer gevraagd wordt hoe men bekend is geraakt met het ETF Rotterdam, worden 'weet ik niet (meer)' en de website www.duurzaam010.nl het vaakst genoemd (respectievelijk 32% en 31%, zie tabel 2). Bij 'andere manier' wordt de VVE en de (lokale) krant meermaals genoemd.

N.B. De percentages in de tabel tellen op tot meer dan 100% omdat men meerdere antwoorden kon aanvinken.

Tabel 2 Hoe bent u bekend geraakt met het Energietransitiefonds Rotterdam?

	Aantal	Percentage
Via website duurzaam010.nl	203	31%
Andere manier	132	20%
Via familie/vrienden/bekenden	98	15%
Andere website	32	5%
Social media	33	5%
Weet ik niet (meer)	209	32%

Alle panelleden kregen vervolgens een korte uitleg over het ETF Rotterdam.

Energiebesparende en woningverbeterende maatregelen

Respondenten is gevraagd of zij het afgelopen jaar iets aan energiebesparing in hun woning(en) hebben gedaan en of ze dit het komende jaar van plan zijn te doen. Voorbeelden van energiebesparende maatregelen zijn dakisolatie, het plaatsen van dubbelglas, zonnepanelen en een warmtepomp.

In tabel 3 is te zien dat ongeveer vier op de tien (39%) respondenten in het afgelopen jaar iets aan energiebesparing heeft gedaan in de woning(en). Het aandeel dat volgend jaar (ook) iets aan energiebesparing wil gaan doen is met 38% vergelijkbaar. Het aandeel respondenten dat in het afgelopen jaar niets aan energiebesparing heeft gedaan en dit ook komend jaar niet van plan is, is 43%.

Dezelfde vragen zijn gesteld voor woningverbetering. Voorbeelden van woningverbeterende maatregelen zijn het verbeteren of het vervangen van het dak, uitbreiding van het huis met een dakkapel of uitbouw, aanbrengen van zonwering en asbest verwijderen.

Uit tabel 3 blijkt dat respondenten over het algemeen minder vaak iets willen verbeteren aan de woning dan aan energiebesparing: Eén op de drie respondenten heeft in het afgelopen jaar iets aan woningverbetering gedaan, 30% wil komend jaar (ook) iets aan woningverbetering doen. Ruim de helft van de respondenten heeft het afgelopen jaar niets aan

woningverbetering gedaan en is dit ook komend jaar niet van plan te doen.

N.B. De percentages in onderstaande tabel tellen horizontaal op tot meer dan 100% omdat men zowel een energiebesparing kan hebben gedaan als het van plan kan zijn.

Tabel 3 Gedane en toekomstige energiebesparende en woningverbeterende maatregelen

	Gedaan		Van plan		Niet gedaan en niet-van plan	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Energiebesparing	1439	39%	1392	38%	1572	43%
Woningverbetering	1174	32%	1111	30%	1936	54%

Financiering energiebesparende maatregel

Respondenten is gevraagd hoe ze het afgelopen jaar de energiebesparende maatregel hebben gefinancierd en/of hoe ze dit komend jaar zouden financieren. Ook respondenten die het afgelopen jaar niets aan energiebesparing in hun woning(en) hebben gedaan en dit ook komend jaar niet van plan zijn, is gevraagd na te denken over de manier waarop ze dit zouden financieren. De resultaten worden in tabel vier weergegeven.

Hieruit blijkt dat energiebesparende maatregelen voornamelijk worden gefinancierd met eigen (spaar)geld. Dit aandeel is het hoogst onder respondenten die het afgelopen jaar al een of meer energiebesparende maatregel(en) hebben getroffen.

Drie respondenten hebben afgelopen jaar de energiebesparing in hun woning(en) met het ETF Rotterdam gefinancierd. Onder de respondenten die mogelijk een energiebesparende maatregel gaan nemen, is 'de potentie' met 11% aanzienlijk hoger.

Een ander opvallend verschil is te zien bij het aandeel respondenten dat de energiebesparende maatregel met een subsidie heeft gefinancierd (6%) en mogelijk zou financieren (21% en 30%).

Als we kijken op welke andere manier respondenten een energiebesparende maatregel willen financieren, dan wordt de VVE voornamelijk genoemd.

Ongeveer één op de zes respondenten (16%) weet nog niet hoe ze een (toekomstige) energiebesparing zouden financieren.

Tabel 4 Financiering energiebesparende maatregel

	Gedaan		Van plan		Niet gedaan en niet van plan	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Eigen (spaar)geld	1252	88%	949	70%	1002	64%
Subsidie	81	6%	281	21%	467	30%
Lening bij de bank	118	8%	79	6%	99	6%
Geleend geld van familie/kennissen	13	1%	19	1%	26	2%
Lening bij het ETF Rotterdam	3	<0,5%	155	11%	251	11%
Andere manier	82	6%	80	6%	117	7%
Weet ik niet	21	1%	217	16%	251	16%
Wil ik niet zeggen	20	1%	11	1%	21	1%

Financiering woningverbeterende maatregel

Net als bij energiebesparende maatregelen, is respondenten gevraagd hoe ze het afgelopen jaar de woningverbetering hebben gefinancierd en/of hoe ze dit komend jaar zouden financieren. Ook respondenten die het afgelopen jaar niets aan woningverbetering in hun woning(en) hebben gedaan en dit ook komend jaar niet van plan zijn, is gevraagd na te denken over hoe ze zoiets zouden financieren. De resultaten worden in tabel vijf weergegeven.

De financiering van een woningverbetering verschilt niet veel van een energiebesparing. Wederom wordt het eigen (spaar)geld het meest genoemd. En ook nu is dit aandeel het hoogst onder respondenten die het afgelopen jaar al iets aan woningverbetering hebben gedaan.

7 respondenten hebben het afgelopen jaar gebruik gemaakt van het ETF Rotterdam. Net als bij energiebesparing, is het aandeel respondenten dat in de toekomst gebruik zou willen maken van het ETF voor de financiering van een woningverbetering aanzienlijk hoger (11%). 6% heeft de woningverbetering afgelopen jaar gefinancierd met een subsidie. Bij de andere twee groepen ligt dit met 15% en 22% aanzienlijk hoger.

Net als bij een energiebesparende maatregel, noemen de respondenten voornamelijk de VVE als andere mogelijkheid om een woningverbetering te financieren. Een andere manier die ook een aantal keer genoemd wordt, is het afsluiten van een nieuwe hypotheek of de overwaarde van het huis gebruiken.

Ongeveer één op de zes respondenten (16%) weet niet hoe ze een toekomstige woningverbetering zouden financieren, bij respondenten die geen woningverbetering van plan zijn ligt dit nog hoger (21%).

Tabel 5 Financiering woningverbeterende maatregel

	Gedaan		Van plan		Niet gedaan en niet van plan	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Eigen (spaar)geld	1008	87%	793	73%	1190	61%
Subsidie	29	3%	161	15%	419	22%
Lening bij de bank	123	11%	95	9%	145	7%
Geleend geld van familie/kennissen	18	2%	17	2%	28	1%
Lening bij het ETF Rotterdam	7	1%	117	11%	250	13%
Andere manier	54	5%	31	3%	113	6%
Weet ik niet	20	2%	148	14%	373	19%
Wil ik niet zeggen	17	1%	9	1%	21	1%

Waarom geen financiering met ETF Rotterdam?

Respondenten die het afgelopen jaar iets aan energiebesparing en/of woningverbetering hebben gedaan is gevraagd of ze een lening hebben aangevraagd bij het ETF Rotterdam en zo niet, waarom niet.

Hieruit blijkt dat minder dan 1% van de respondenten wel een lening heeft aangevraagd bij het ETF. Waarom men geen lening heeft aangevraagd is te lezen in tabel zes.

De meest genoemde reden is dat men nog niet had gehoord van het ETF Rotterdam; ruim de helft van de respondenten geeft dit aan (57% en 55%). Ongeveer vier op de tien panelleden heeft geen lening nodig (44% en 41%). En een kwart van de respondenten leent liever geen geld (beiden 24%).

Er zijn geen verschillen tussen respondenten die iets aan energiebesparing hebben gedaan en respondenten die aan woningverbetering hebben gedaan.

Tabel 6 Waarom heeft u het afgelopen jaar geen lening bij het ETF Rotterdam aangevraagd?

	Energiebesparing		Woningverbetering	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Nog nooit gehoord van het ETF Rotterdam	775	57%	608	55%
Geen lening nodig	602	44%	451	41%
Ik leen liever geen geld	324	24%	324	24%
Aanvraag lijkt mij ingewikkeld	54	4%	35	3%
Voorwaarden spreken niet aan	27	2%	20	2%
Ik leen liever geld bij de bank	13	1%	20	2%
Ik leen liever geld bij familie/vrienden	10	>1%	8	1%
Andere reden	80	6%	52	5%

Ook respondenten die komend jaar van plan zijn iets aan energiebesparing of woningverbetering te doen en respondenten die dit nog niet van plan zijn is gevraagd waarom ze niet zouden kiezen voor een financiering met het ETF Rotterdam. De resultaten worden in tabel zeven getoond.

Er is een duidelijke top drie van redenen en deze top drie is voor alle groepen nagenoeg gelijk: Over het algemeen is de belangrijkste reden dat men geen lening nodig heeft, gevolgd door liever geen geld te lenen en onvoldoende van het ETF Rotterdam te weten.

Een andere veelgenoemde reden waarom geen gebruik wordt gemaakt van het ETF is dat men in een appartement woont en dat dit binnen de VVE besloten/gefinancierd moet worden of dat men in een appartement woont waarbij minder energiebesparende/woningverbeterende maatregelen mogelijk zijn.

Andere redenen die respondenten geven lopen erg uiteen, zoals niet weten of je voldoet aan de voorwaarden, het aanpassen van de hypotheek, geld lenen kost geld of dat men al woont in een (nieuwe) energiezuinige woning.

'Ik woon in een hoge woontoren, alles valt onder de VVE. Ik mag niets veranderen aan mijn woning'

'Niet nodig, want al energiezuinige woning'

'Ik kan geen besparende maatregelen treffen omdat ik in een appartement woon met blokverwarming'

'Dergelijke aanpassingen gaan via onze VVE'

'Ik wil de woning wel verduurzamen maar heb geen mogelijkheden de woning te verbeteren'

Tabel 7 Waarom wilt u voor de energiebesparing / woningverbetering geen gebruik maken van het ETF Rotterdam?

	Energiebesparing				Woningverbetering			
	Van plan		Niet gedaan en niet van plan		Van plan		Niet gedaan en niet van plan	
	Aantal	Percent.	Aantal	Percent.	Aantal	Percent.	Aantal	Percent.
Ik heb geen lening nodig	413	42%	335	33%	327	40%	492	38%
Ik leen liever geen geld	358	37%	371	35%	295	37%	450	35%
Ik weet er nog onvoldoende van	308	31%	309	29%	279	35%	381	30%
De aanvraag lijkt me ingewikkeld	56	6%	47	4%	50	6%	57	4%
De voorwaarden spreken niet aan	21	2%	27	3%	20	2%	28	2%
Ik leen liever geld bij de bank	15	2%	12	1%	14	2%	21	2%
Ik leen liever geld bij familie/vrienden	10	1%	8	1%	7	1%	13	1%
Andere reden	95	10%	153	15%	58	7%	138	11%

Wat spreekt aan in het ETF Rotterdam?

Respondenten die voor de financiering gebruik zouden willen maken van het ETF Rotterdam is gevraagd wat ze aanspreekt aan het ETF Rotterdam. De lage rente is meest genoemde reden. Daarnaast worden lage kosten en een gespreide betaling ook een aantal keer genoemd. Hier volgen een aantal uitspraken van respondenten:

'Dat het alsnog mogelijk wordt dit soort maatregelen te financieren. Ik wilde er (vanwege de bijkomende kosten) niet voor naar een bank gaan'

'Goedkope rente waardoor het aantrekkelijk wordt om te verduurzamen'

'Stimuleren van investeringen voor klimaat en energie doeleinden'

'De lage rente en de beschikbaarheid ervan. Ook dat het via de gemeente/overheid gebeurt ipv een privé bank/bedrijf.'

'Goedkoper dan bij een bank'

'Lage rente, ik beschik niet over de middelen het vooruit te financieren'

'Stimulans om daadwerkelijk besparingen te realiseren en verbeteringen in het huis aan te brengen, lage rente'

'Lage rente en mogelijkheden'

Opmerkingen

Aan het eind van de vragenlijst hadden respondenten de mogelijkheid om suggesties te doen voor of opmerkingen te maken over het ETF Rotterdam. 18% van de respondenten maakten van deze gelegenheid gebruik. Samengevat werd het volgende het meest genoemd:

- Goed initiatief
- Vergroot de bekendheid
- Het onderzoek en het ETF Rotterdam zijn niet afgestemd op appartementeigenaren met een VvE
- Sommige huizen zijn al goed geïsoleerd of men woont in een nieuwbouwwoning
- Sommige huizen maken gebruik van stadsverwarming
- Subsidie in plaats van rente.

Enkele voorbeelden van opmerkingen:

'Communiceren dat het bestaat en duidelijkheid scheppen over toekomstbeleid. Woon ik in een gebied waar stadsverwarming komt of moet ik zelf iets regelen? Ik krijg het niet ontdekt'

'De appartementen die vallen onder een VvE zijn onderbelicht in deze enquête. Een VvE met meer dan drie leden kan, gezien de voorwaarden, geen gebruik maken van 'Het Energietransatiefonds Rotterdam'

'Een fonds bereikt de VvE's niet daar zit een groot tekort / gat. Verplicht VvE's iets te doen aan energietransitie en stel daar subsidies voor vast (bv zonnepanelen)'

'Het is niet duidelijk of dit fonds ook beschikbaar is voor VvE's'

'Waarom is er gekozen voor een lening? Subsidie lijkt me toegankelijker als je de transitie echt wilt helpen'

'Ik woon in een flat met dubbelglas en stadsverwarming. Ik weet niet wat meer we kunnen doen'

'Ik denk dat het super belangrijk is dat de mogelijkheden van dit fonds zo lokaal mogelijk en laagdrempelig verspreid worden'

'Maak het makkelijker voor mensen in een appartement om maatregelen te treffen. Ik ben helaas gebonden aan een VvE die enerzijds te weinig geld heeft en anderzijds geen maatregelen wil treffen voor alle bewoners'

Voor de volledige lijst met opmerkingen wordt verwezen naar de bijlage.

Bronnen en verwijzingen

Deze feitenkaart is mede mogelijk gemaakt door het Digitaal Stadspanel Rotterdam. Wilt u meer weten over het panel of wilt u zich aanmelden, gaat u dan naar: [Digitaal stadspanel | Rotterdam.nl](https://digitaalstadspanel.nl)

Gemeente
Rotterdam